

לשמה, וא"כ הלא לא יכוין הכותי לשם כו"ם, אבל מל והולך עד שתצא נשמתו של התינוק הנמול... והמליצה היא מוסר נאה לההורים העושים כן. כתוב לי השקפתך הבהירה על באורי זה.—מכתבי זה נכתב בחפזון ורק מפני שמצאתי לי לחובה להשיבך תכף מפני הכבוד, אך אבטיחך נאמנה כי הימים לא ימשכו ותקבל ממני מכתב ארוך כחפצך וחפצי, כי אמנם ראוי הוא ספרך הנכבד שאדון עליו על כל פרט ופרט, אך חסרון הספרים ועוד נסבות שונות יעצרוני מלמלאות חפצי וחפצך בשלימות, ובטח תענני תכף על מכתבי זה ותאמר סלחתי. בסוף מכתבי ראיתי להעיר על דברי במכתבי הנוכחי ע"ד ר"י במס' ע"ז (דף מ') בין של תפוחים שכתבתי שהתיר את היין רק לחולה כי אמנם לא כן הדבר, כי היין של תפוחים כותר באמת אף לבריא ורק מעשה שהיה בחולה היה, ויש לי עוד לעיין בזה ואכמ"ל.

אקוה כי ספרך הנכבד יהיה לנו לאות ברית אהבת עולם. ובזה הנני ידידך המוקיר והמכבדך כיפעת חין ערכך ומברכך ככו"ח טובה ובשנה נעימה ומתוקה שמואל אלכסנדראוו.

במכתבך הנך כותב לי שהיה לך וכוח עם בעל "הדגל" היו"ל בלונדון ע"ד שכתבת בספרך דעת האומרים כי המילה חיא כשמירה בפני המזיקין, וכתב ע"ז הרב ר' יצחק סובאלסקי ב"דגל" בזה"ל: "אין בכל ספרות עמנו גם בספרות המקובלים רמז קל למעות, כי עצם המילה חוא כגולה בפני המזיקין ועמנו רחוק מאמונה תפלה כזאת", ואתה הראית לו דברי התרגום על המצילות (בטעות נדפס בספרך תרגום אונקלוס) המובאים שם בספרך ודברי השל"ה, ע"ז ראיתי להעירך לעיין במס' ברכות (דף נ"ד ע"ב) דעת חז"ל כי יולדת צריכה שמירה מפני המזיקין, ואם כן אין כ"כ רחוק אם הרבה מבני עמנו חשבו. כי גם הילד צריך שמירה מפני המזיקין וכי המילה היא כתרים בפני הפורעניות הבאה מן המזיקין ואכמ"ל, ודרך אנב אעירך גם על מה שחבאתי במכתבי הנוכחי דברי העקדה שחביא מאמר חז"ל (נ"ז ע"ב) "שבת ותשמיש מעין עולם הבא" ומסננון לשון דבריו נראה כי כון במאמר חז"ל זה כי תשמיש ר"ל תשמיש המטה, ואולם בנמרא שם איתא בזה"ל: "תשמיש דמאי, אלימא תשמיש המטה, הא מכחש כחיש? אלא תשמיש נקבים", וכו', יעווי"ש, ולכאורה נפלא הוא איך הנאון בעל העקדה לא ראה את סוף המאמר הזה? ואולם נראה לי לדבר ברור כי בעל העקדה התכוון על הקירת הגמ', תשמיש דמאי, שהוא רק בתור כגולה למעט את תאות המשגל הנוספת לרגלי המאמר, תשמיש מעין עולם הבא... ולכן הסיחו חז"ל בחכמתם את המאמר לדבר אחר... אבל אין כל ספק כי עצם כונת המאמר הזה נאמרה בראשונה על תשמיש המטה ונראה כי הצדק עם בעל העקדה בזה, ודי לחכימא. הנ"ל.

ב"ה כ"ז אדר תרנ"ח, באבתיסק.

לכבוד הרב וכו' מר יהודא ליב פישמאן נ"י בסאראקע.

ברגע הניעני מכתבו היקר, והנני מסחר לענותו כהבטחתי, כי אמנם יקר בעיני כ' צורבא מרבנן השוקד בתורה וחכמת ישראל כמזהו. והנה לרגל נודל טרדותי בענינים אחרים אקצר הפעם באמרים, והנני רק להעיר על הדברים שנגע בהם במכתבו הנכבד במעט מלים.